44ste jaar. — Nr 1. Zaterdag 2 Januari 1897.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. CAPELLE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **groote Markt, nr 37-39, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** cent^en per drukregel.
Reclameo, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 2 JANUARI 1897.

Van alles wat.

De schandalige incidenten, die in de Kamer zijn voorgevallen tijdens de bespreking der dotatie van den graaf van Vlaanderen, en waarvan wij in ons nummer van dinsdag gesproken hebben, hebben het gouvernement en de rechterzijde stof tot nadenken gegeven.

Zij leefden in de verbeelding dat de socialistische afgeveerdigden wijzer werden, evenals kinderen, die men met de roede gedreigd heeft.

Men had de herziening van het reglement der Kamer nog niet opgegeven, maar langzamerhand kreeg men toch de overtuiging, dat zij niets dringends had, en zoo de kalmte, die de bende Vandervelde & Ce aan den dag legde, nog eenigen tijd had voortgeduurd, zou men misschien er toe gekomen zijn het ontwerp van verscherpt reglement, voor goed te laten slapen.

« Stille waters, diepe gronden. » zegt het spreekwoord. De socialistische kat had de klauwen ingetrokken ; men herkende haar niet meer, zoo zeer was zij veranderd ; 't was altijd een tegenstrever, maar een tegenstrever, die naar de goede redenen van anderen zou kunnen luisteren en redetwisten zonder te beleedigen.

Wat bedroog men zich ! Neen, neen, de socialisten hebben zich niet gebeterd integendeel.

Eertijds waren het Anseele en Demblon die de specialiteit hadden van de grove worden.

Nu is hun leider, M. Vandervelde, advocaat, professor als 't u belieft, en grooter kapitalist dan verre het grootste gedeelte der burgers, het hevigst van alle geweest, hij die zich nochtans tot hiertoe het deftigst hield.

* *

Maar wat vermogen die protestaties, die tot orde roeping en het opschorsen der zitting ? Evenveel dezenstooten in het water. Het blijft een feit dat de kroon beleedigd is, dat de meerderheid der Kamer grooten smaad heeft moeten verduren, dat al de goede burgers gekwetst zijn in hunne vaderlandsliefde en dat het belgisch parlement voor den vreemde een voorwerp is geweest van medelijden en spot.

Wat de mannen betreft, oorzaak van al het kwaad, geen de minste straf zal hen treffen. Zij hebben met opgeheven hoofd, uitdagenden blik, den glimlach op de lippen, de zaal verlaten ; morgen, indien zij er gelegenheid toe vinden, zullen zij die parade vernieuwen of ons nog eene ergere opdisschen.

Welaan, 't is die straffeloosheid, die het gouvernement niet meer dulden wil. Er dient een einde gesteld te worden aan de onschendbaarheid der beleedigers ; men moet hen, door doelmatige maatregelen, den lust ontnemen te herbeginnen.

* *

Om te antwoorden aan de lage en gemeene uitvallen der socialisten in de Kamer, heeft de graaf van Vlaanderen niets moeten doen, dan wat hij alle jaren met Kestmis doet.

Vrijdag, ten 5 ure, was 't paleis der Regenciestraat volop in feest.

En 't waren geen graven en baronnen, geen adellijke dames die de feestzaal vulden, 't waren de arme kinderen der parochie van St-Jacobs op Caudenberg ; 't waren werklieden en volksvrouwen uit de buurt.

Ter hunner eer was er een Kerstboom opgericht en 't waren prinses Clementine, prins Albert en de hofdames die aan de kinderen de geschenken afleverden en deel namen aan de collatie, die aan de ouders en kinderen werden opgediend.

Buiten speelgoed en lekkernijen, kregen al de kinderen kleedingstukken.

Wat een tyran, wat een verdrukker van het *pauv peup*, die graaf van Vlaanderen toch is ! Aan de arme kinderen denken, daar moet ge prins voor zijn ! De millionnair Vandervelde, die doet dat altemaal anders. Die overladdt de arme menschen met stroomen van welsprekendheid en daar zijn ze veel gelukkiger mee !...

* *

Le Peuple zegt dat de boeren ikzuchtige kerels zijn, die goede zaken doen, maar te gierig zijn om aan hunne werklieden een voldoende loon te betalen. Wat de boeren betreft, die geene goede zaken doen, dat zijn sukkelaars, domkoppen of luiaards !

Die lieve dingen staan te lezen in *Le Peuple* van vrijdag 18 December, 1^e bladzijde, 1^e kolom.

Deftig, niet waar lezers ?

* *

Ten gevolge der wet op het loslaten van reisduiven door de fransche Kamer gestemd, werd in België een bond gevormd, die zich bezig houdt met deze kwestie te regelen.

Men zal de loslating voortaan doen in Duitschland, indien het gouvernement van dit rijk er in toestemt de taksen aanzienlijk te verminderen.

Zoo niet, zou men Holland verkiezen en voor de groote reizen doordringen tot Helgoland en Denemark.

* *

Woensdag middag ontving Z. H. Leo XIII, ter gelegenheid van het Kerstfeest, HH. EE. de kardinalen in de troonzaal van het Vaticaan.

Bij monde van Z. E. Luigi Oreglia di Santo Stefano, deken van het H. Collegie, drukten zij den H. Vader hunne wenschen uit, ter gelegenheid van den grooten feestdag.

Z. H. de Paus antwoordde op het adres met de volgende redevoering :

De hooge ouderdom en de veelvuldige droefheden onzer ziel, maken meer dan ooit den troost aangenaam nog eens de heilige plechtigheid der Geboorte te mogen vieren, vergezeld van de wensehen van het heilig collegie.

Vol erkentenis van God, vader van alle goedheid, die zich geweerdigde ons tot hiertoe liefdevol bij te staan, smeeken wij Hem dringend elken dag, niet toe te laten dat dit laatste gedeelte van ons sterfelijk leven der Kerk nutteloos weze : maar dat Hij ons de genade bewieze, van welken duur het ook weze, het geheel te kunnen wijden aan zijne glorie, en bijzonderlijk aan het werk van herstelling, waarover gij, Mijnheer de cardinaal, daar zoo even gesproken hebt.

In het langdurig en veelzijdig temperst, dat personen en volkeren uitput, was het, voorzeker, onze plicht, te wijzen, tot heil van allen, op de bovenmenschelijke kracht van den christelijken godsdienst. En inderdaad, de bezorgdheid onzer achterdochtige en wederspannige eeuw te verzoenen met de christelijke instellingen, was een der inzichten die wij met de meeste liefde nastreefden in den niet korten weg van ons hoogeprieesterschap.

Daarom poogden wij meer dan eens de volkeren uit te noodigen, aandachtig en zonder veroordeelen de blikken te richten op het ware karakter der Kerk en van het Pausdom, hetwelk, indien het beter gekend was door de eenen en minder opzettelijk verdraaid door de anderen, uit zichzelven zou volstaan om de veroordeelen te doen verdwijnen en de meest weerspannige geesten te veroveren ; want de bruid van den Nazarener zou te voorschijn treden zooals zij is, niet als vijandin, maar als helpster van elke goede burgerlijke uitbreiding.

* *

Dan zou de menschelijke samenleving er zich werkelijk kunnen op betrouwen, eenen duurzamen vrede te genieten en waar heil door den invloed van het christendom, die de sociale en burgerlijke instellingen zou bezielen. Wat ons betreft, wij zullen nooit het oog noch het hart afwenden van dit hooge doel.

Het is waar dat het hooge ambt dat op ons rust, reeds moeilijk door zichzelven, noch moeilijker gemaakt wordt door de tegenwoordige omstandigheden. En wij spreken niet van de tegenstrijdigheden, die het apostolaat van waarheid en recht in de wereld ontmoette en altijd zal ontmoeten : wij spreken van de uitwendige voorwaarden aan welke sedert meer dan vijf en-twintig jaren het hoofd der kerk onderworpen is.

Want ijdel zijn de drogredenen en de rechterlijke arglistigheden : de onafhankelijkheid van den apostolieken stoel in haren providentieelen vorm vereistelijd zijnde, bestaat er geen weg om haar ongeschonden, op veilige en passende wijze, de vercischte vrijheid te verzekeren.

Wat uitwerksel hebben de wetten, ingevoerd ter vrijwaring van den persoon en de weerdigheid van den Paus ? Wij ondervonden nog onlangs, welke doelmatige bescherming wij van haar mogen verwachten.

Onlangs weerklonk in het Oosten onze stem ten voordeele der ongelukkige Armeniërs, toen, in een angstig oogenblik voor ons schiereiland, wij het denkbeeld opvatten in verre en vijandige streken honderden dapperen te troosten, welke door de kansen der wapens verraden waren. Geestelijk vaderschap en liefde tot het vaderland, waren onze drijfveeren ; wij verlangden te helpen, zonder ons te bekommeren om de mogelijkheid van wat later gebeurde.

Ehwel, elkeen heeft kunnen zien, hoe ten slotte deze daad van liefdadigheid openlijk, zonder verdediging, werd overgeleverd aan de versmading en aan den laster.

De richting van den tegenwoordigen toestand en de geest die hem beheerscht, is dus altijd dezelfde. Men blijft de ernstige onenigheid levendig houden, die millionen geweetens verontrust en als eene ramp weegt op de lotsbestemming van Italië.

Betreurensweerdige dwaling, de hemel weet hoe smartelijk voor ons ! Zij verzwakt nogtans onze hoop niet : want ook op de wegen der menschelijke politiek waakt op de geheimzinnige wijze Hij, die de harten der menschen in handen heeft en in het uur van barmhartigheid de volkeren opbeurt.

Wij koesteren de oprechtste gevoelens in antwoord op de liefdevolle wenschen van het H. Collegie, voor hetwelk wij rijke hemelsche gunsten afsmeeken. Tot onderpand ervan ontvange het den apostolieken zegen, welken wij aan hem, alsook aan de bisschoppen en de prelaten, benevens al de hier aanwezigen, met vaderlijke liefde geven.

Z. H. die de beste gezondheid geniet, heeft deze aanspraak met klare, krachtige stem uitgesproken. Daarna ontving hij de aanwezigen afzonderlijk.

Menscheneters.

De afschuwelijke menscheneterij, die eenigen tijd geleden op een der Salomon-eilanden (Australie) plaats vond, hebben in de beschaafde wereld een kreet van afgrijzen doen opgaan, toen de bijzonderheden dezer menschenslachting bekend werden.

Zes Engelschen en vijf Australiërs werden door de wilden gevangen genomen, terwijl zij ten behoeve van eene mijnontginning een onderzoek naar de bodemgesteldheid van een dezer eilanden instelden. De gevangenen werden aan boomen vastgebonden en eenigen tijd met mankiokmeel gemest. Toen zij naar het oordeel der kannibalen vetgenoeg waren, werden zes hunner levend verscheurd en verslonden, terwijl de wilden eenige dagen later de vijf overigen, ter gelegenheid eener groote zwelgpartij, levend braadden.

Wat dit afschuwelijk verbaal treffend van akeligheid maakt, is de omstandigheid, dat het aantal slachtoffers zoo buitengewoon groot was. Een overvloedige maaltijd als deze is dan ook het ideaal der wilden, die menschenvleesch verkiezen boven alle andere levensmiddelen.

In het binnenland der Salomon-eilanden, op de Nieuwe Hebriden, in Midden-Australië en Nieuw-Caledonië, vindt men nog volksstammen, die in den blanken man slechts een « stuk wild » van buitengewone kwaliteit zien. Het zou eene zeer gewaagde expeditie wezen, wanneer men ter wille der wetenschap ooggetuige wilde zijn van eenige dezer kannibalistische wreedheden. Wij vinden echter eene wetenschappelijke verhandeling daarover in een rapport, dat door sir Carl Dumbolz aan het Koninklijk Engelsch Wetenschappelijk Genootschap werd gezonden en dat deze verdienstelijke geleerde eerlegde in het werk « Vier jaar onder de kannibalen, » dat in 1891 te Londen het licht zag. In dit werk lezen wij :

De Australische inboorlingen zijn kannibalen. Zij kennen geene grootere weelde dan een maaltijd, waarbij menschenvleesch de hoofdschotel vormt. Zij houden er eenige bijgeloovige denkbeelden, betreffende het kannibalisme op na, hoewel zij afgoden, noch den een of anderen eeredienst kennen. Zij houden niet van het vleesch van blanken, dat, volgens hen, een zoutachtigen nasmaak heeft. Bij de gedachte alleen aan het vleesch van zwarten, dat zij talgaro noemen, schitteren hunne oogen echter met een onheilspellenden glans.

De inboorlingen eten in den regel nimmer hun stamgenoten op, hoewel er enkele voorbeelden bestaan, die het tegendeel bewijzen. De reden, waarom het vleesch van de blanken onder de wilden niet in tel is, ligt in de omstandigheid ; dat de blanken zich met gezouten vleesch voedt. Het vleesch van den Chinees, die hoofdzakelijk rijst en andere plantaardige produkten, eet, is de meest gewilde lekkernij. In het noordelijkste gedeelte van Queensland, werden tien Chineezen bij een maaltijd verslonden.

Elf dagen voor mijne aankomst, verhaalt sir Dumbolz verder, hadden de inboorlingen, die op de plantage van den Engelschen kolonist, M. Gardiner, werkten, zeven mannen van een anderen stam vermoord en verslonden. Zegevierend waren de kannibalen naar de plantage teruggekeerd, waar zij, nog watertandend, verhaalden welk een kostelijken maaltijd zij hadden gehouden. Toen zij ter zake van dit afkeerwekkend feit ernstig berispt werden, verstomde hunne vreugde, niet omdat zij spijt gevoelden over het gebeurde, maar omdat zij begrepen dat zij iets gedaan hadden, wat blanke menschen niet doen, daar dezen er het genoegen niet van inzien. Dat is onder de Australische inboorlingen een heel gewoon verschijnsel. Zoolang zij in den wilden staat verkeeren, maken zij er geen geheim van, dat zij kannibalen zijn. Wanneer zij echter in relatie staan met blanken, huldigen zij hunne walgingwekkende gebruiken in het geheim. Na verloop van tijd, gevoelde sir Dumbolz zich gedwongen, de nabijheid dezer gevloekte volksstammen te ontvluchten. Een overgeweldigend gevoel van walging tegen deze wilden bekroop mijschrijft de geleerde, want in weerwil van zijnen iever en liefde voor de wetenschap, is een natuuronderzoeker toch ook een mensch. Ik snakte naar het oogenblik, waarop ik deze menscheneters den rug kon toekeeren.

Was hij misschien bevreesd, dat de Salomon-eilanders met hem een begin zoudea maken tot het overwinnen van hun afkeer van blank menschenvleesch ? Indien dit zoo ware, zou men er hem geen verwijt over kunnen doen !

De markten van Tongeren.

Ziehier de opgaven van het getal paarden, koeien en kalveren, schapen, vette en magere varkens te koop gesteld op de markten dezer stad gedurende het jaar 1896.

De cijfers bewijzen dat de markten van Tongeren niets van hun belang verloren hebben.

DATUM	Paarden	Koeien	Schapen	Vette varkens	Magere varkens
2 januari		208	2	205	695
9 »	407	217	12	277	726
16 »		244	2	224	555
23 »		366	5	267	923
30 »		323	0	236	815
6 februari		459	7	232	866
13 »	581	427	24	208	645
20 »		441	5	215	814
27 »		308	0	247	653
5 maart		490	3	120	865
12 »		492	0	189	900
19 »	576	545	2	207	947
26 »		529	5	161	1076
2 april		516	11	146	801
9 »	268	455	1	157	1118
16 »		495	1	180	1596
23 »		445	10	215	1125
30 »		384	5	215	1525
7 mei	198	347	0	165	1539
15 »		197	2	144	1155
21 »		359	5	217	1985
28 »		355	15	115	1624
3 juni		524	7	152	1212
11 »	540	546	8	151	1622
18 »		514	1	159	1517
25 »		565	8	85	1418
2 juli	564	201	7	58	1126
9 »		216	0	99	819
6 augustus		211	0	110	980
13 »	415	218	6	152	817
20 »		200	0	131	966
27 »		262	0	175	1471
3 septemb.		275	0	186	1446
10 »		301	0	119	1415
17 »	516	501	12	188	805
24 »		225	6	2 5	1552
1 october		325	8	268	1411
8 »		287	9	285	1565
15 »	556	559	5	521	1241
22 »		315	22	285	1055
29 »		164	0	276	796
5 novemb.		249	50	278	922
12 »		274	29	552	958
19 »	462	251	50	508	729
26 »		274	22	559	950
3 decemb.		349	2	394	841
10 »		280	2	287	842
17 »	456	342	6	346	669
24 »		285	2	525	172
31 »		291	10	255	729

NIEUWS
uit de stad en de omstreken

Dank aan *Baron Onesiphoor van Habernieks-Sanlesac*, heeft het zoo verdienstig werk van het **Sint-Josef Patronaat**, verleden zondag, eenen schitterenden en welverdienden bijval verworven, over denwelken het met recht fier mag over zijn. Bijval voor den schrijver van het stuk, M. den Advokaat Josef Massa, eenen der verknochte meesters van het Patronaat, bijval voor al de tooneelliefhebbers, die zich met het uitvoeren van dit merkwaardig blijspel hebben willen gelasten.

Het is ons onmogelijk hier dit stuk te ontleden, dat, uren lang, de lachtspieren van het talrijk publiek, dat de ruime zaal der Concordia vervulde, in beweging heeft weten te houden. Laat ons enkel bestatigen dat de liefhebbers, welke wij de gelegenheid gehad hebben kunnen toe te juichen, en die allen Meesters van het Patronaat zijn, hunne rollen vervuld hebben met een talent dat men niet altoos aantreft, zelfs bij tooneelspelers van beroep. De opbrengst moet overvloedig geweest zijn en het publiek, dat de vertooning bijwoonde, heeft niet alleen eenen zeer aangenamen avond gesleten, maar heeft ook nog bijgedragen tot den bloei en den vooruitgang van een werk dat recht heeft op de toegenegenheid van eenieder.

Gedurende de tusschenpoozen, heeft het uitmuntend orkest der Concordia, onder de beheendige leiding van M. G. Ruyters, verscheidene der schoonste stokken van zijn rijk repertorium uitgevoerd.

Wij hopen weldra de gelegenheid te hebben eene nieuwe vertooning van dit prachtig blijspel kunnen bij te wonen. Het betaamt dat al degenen die, voor de eene of de andere reden, aan de eerste vertooning niet hebben kunnen aanwezig zijn, de gelegenheid hebben kennis te maken met dien onvergelijkbaren *Baron Onesiphoor van Habernieks-Sanlesac*. Dit is de wensch onzer gansche bevolking ; de Meesters van het Patronaat zullen er aan houden hem te verwezenlijken.

De omslagen voor nieuwjaarskaarten uitgegeven door het Genootschap van den H. Vincentius à Paulo, ten voordeele der armen, zijn te bekomen in den boekhandel van den *POSTRIJDER*, Groote Markt, 37 en 39 te Tongeren. Zij dragen het opschrift « *Werk van den zegel ten voordeele der armen* » en men plakt er eenen postzegel van een centiem op.

Zij worden verkocht, zonder postzegel, aan den prijs van vier franken per honderd.

Wij sporen onze lezers aan, gebruik van deze omslagen te maken.

Volksbond Sint-Maternus. — De personen die verlangen deel te maken, hetzij van den Volksbond St-Maternus, hetzij van den Tongerschen Spaarbond, hetzij van den Onderlingen Bijstand, kunnen zich laten inschrijven alle zondagen van af 5 uren.

Werk der brooden van den heiligen Antonius. — Ontvangene giften : Voor eene bekomene gunst 10 fr. — Ter gedachtenis eener afgestorvene 100 fr. — Bijzondere gift 3 fr. — Voor eene bekomene gunst 1 fr.

De burgerlijke decoratie, kruis van eerste klas, is verleend aan MM. :

F. Robyns, hoofdopzigner van het lager onderwijs in Limburg ;

J. Lambrix, afdeelings-overste in het provinciebestuur van Limburg ;

F. Vandervelden, bestuurder van de Staats middelbare school te St-Truiden ;

P. Americ, onderwijzer aan de middelbare school te Hasselt ;

Mej. de Rest, bestuurster van de Staats middelbare meisjesschool, te Hasselt.

De gemeente Henis wordt gemachtigd vereenigd te blijven met de gemeente Rixingen, in opzicht van het lager onderwijs.

M. Renier Vivario, eigenaar te Ruckelingen-op-Jeker, onlangs vereerd met het burgerlijk kruis van eerste klas, heeft, bij deze gelegenheid, eene som van honderd vijftig franken aan de armen van Ruckelingen doen uitdeelen.

In naam der armen, dank !

Bericht. — Ten einde het werk der postbureelen te vergemakkelijken, ter gelegenheid van nieuwjaar, wordt het publiek verzocht de visietkaarten in twee verschillige pakjes te willen binden : het eene pakje bevattende de kaarten voor de stad, het andere die voor het land en voor den vreemde.

De kaarten onder open omslag (enveloppe) moeten met vijf centiemen gefrankeerd zijn. Aldus verzonden, mogen die voor het binnenland alle soorten van opschriften bevatten.

Neerpelt. — Verleden zaterdag zijn op Hollandsch grondgebied twee inwoners van hier betrapt op wildstroopery, aangehouden en geboeid door de gendarmerie van Neerpelt, en naar de gevangenis van Hasselt geleid.

DRIJ DAGEN
REPUBLIEK

I.

Zoo iets was in Muilop nog niet gehoord geweest. De oudste man van het dorp, de oude Hannedam, nam zijn pijpstreel uit zijnen mond, draaide den draad aan het einde een weinig vaster en sprak :

« Dat moeten de Kozakken zijn, bliksems ! »

En dan pofte hij weder aan zijne pijp, sloeg zijn rechter been over zijne linker knie en begon te vertellen, (het was voor den vierhonderdsten keer) wat voor schrikwekkende tijd het was als het jaar 1815 de Kozakken in zijn dorp [illegible]en. Maar dezen keer hield hij geenen enkelen [illegible] zich ; alles liep buiten op de straat. [illegible] 't gewemel van menschen, alsof het *mater* [illegible] ofschoon het een gewone werkdag [illegible]smeden stormden uit hunne werk[illegible]hunne bloote armen, wijt de meesten [illegible] gloeienden draad in de hand hielden ; [illegible] wien die rustpoos uiterst welkom [illegible]en de trapwielen en basten en [illegible]er ; de boeren, met hunne dorsch[illegible]taten de slagmaat ; de vrouwen den [illegible]oudjes het spinnewiel, — in een *van* [illegible]et dorp was op straat de eenige die [illegible]

Alm[illegible] dit het dan ? »
men[illegible]olbrander, zeggen ze. »
[illegible]mmegans bij mij zou het branden ? [illegible] kooloven brandt het, ja, of wel in [illegible]Grop ! »
[illegible]t bij den bakker ! »

« Goed geraden ! In zijnen bakoven alle vier weken ! »

« De kozakken die komen ! »

« Wellieve hemel, de Kozakken ! »

« Het voud in ! Alles moet vluchten heeft mijn grootvader gezegd ! »

« Zeg nauwen grootvader dat hij zich eens veertien dagen met zijn eigen bekommere ! »

Geschreeuw, angst en schrik, was in gansch het dorp. — En wie was er de schuld van ? Een kleermaker.

Hij had voor drij vesten en eenen afgescheurden overgrootvadersrok, stof moeten gaan koopen en was dus naar de stad gegaan. Zoo even was hij lekkend van zweet teruggeloopen gekomen, en reeds aan het eerste huis had hij beginnen te roepen :

« Furie ! Omwenteling ! Vrijheid en republiek ! »

Daar stond hij nu, omringd van eene groep personen, terwijl hij in de hand eene gazet hield die hij triomfatelijk rondzwierde, en immer riep hij voort :

« Vrijheid ! Omwenteling ! »

Vermits het gedrukt was, kon er natuurlijk geen twijfel meer bestaan. Het was oprecht revolutie : in het het land was revolutie.

« Dezen avod groote vergadering aan den ouden boom ! » eindigde de kleermaker nadat hij genoeg geroepenhad.

« Ja, goed, aa den ouden boom ! » stemden de mannen toe, e voorloopig bleef het daarbij.

De personen rokken langzamerhand weder weg ; de honde werden met moeite naar de wielen gedreven, te schouwen lieten nieuwe rookwalmen vliegen, de hamertjes klapperden ; de dorschvleugels kiklapten opnieuw, de vrouwen schelden hunne ardappelen voort juist als over eene halve uur en-ver honderd jaar.

Het waren bravliedien, de Muiloppers. In de gansche omstreek gade men dat zij niet op hunne tong gevallen waren en dat hoorden zij geerne en geloofden het. Zij maakten zich wel is waar zeer kwaad over den tam van hun dorp, maar nog meer over wat meesver den oorsprong van dien naam vertelde.

Voor nog ongeveer honderd jaren heette hun dorp Dombeek, mar vermits iedereen in plaats van Dombeek *Dome bek* zegde, zoo kwamen de aanzienlijksten den gemeente overeen aan de hooge regeering hevoorstel te doen van aan het dorp eenen anderen naam te mogen geven. De vraag werd ingewilligd en aan den verzamelden gemeenteraad werd het opgelegd het dorp te berdoopen. Onderweg bedachten zij zich ; maar wijl zoovele namen als hoofden te voorschijn kwamen, en vermits ieder den zijne voor den schoonste hield, zoo geraakten zij radeloos en zonder uitslag op het gemeentehuis. De strenge heer burgemeester legde het papier open, en vroeg :

« Alzoo, hoe zal Dombeek van nu af aan heeten ? »

Nu bleven zij allen stilzwijgend. Geergerd riep de burgemeester daarop uit :

« Doet dan toch ten minste den muil open ! »

Nu deden zij allen gelijk den *muil open* want zij waren goede onderdanen. Daarop begon de genadige heer burgemeester vreeselijk te lachen en sprak :

« Vermits de gansche gemeenteraad zoo gezwind den muil heeft geopend, zal het dorp *Muilopen* heeten. »

Zij gingen dus met gebogen hoofde weder naar huis. Maar daar, waar oud en jong van verlangen gloeide om den nieuwen naam van het dorp te vernemen, zegden zij geen enkel woord, maar juist als op het gemeentehuis, spanden zij allen den mond open. En allen riepen :

« Muilop ! »

Zoo kwam het nu dat Muilop, Muilop heette. — Gelijk nu de menschen vroeger zegden : « Gij zijt van Dombeek, » zoo zegden zij nu : « Gij zijt van Muilop ! » — Het was de oude geschiedenis.

De merkweerdigste persoon in Muilop was zonder twijfel de kleermaker Phips Meckaig. Hij alleen was in de wijde wereld geweest en had gezien, gehoord en geleerd. Als hij aan den vaderlijken haard terugkwam, ging hij alle man boven den kop, alhoewel zijne lichaamslengte maar zoo groot was als anderhalve maal zijne el ; hij sprak « geafecteerd » Hoogdutsch, en verontschuldigde zich dikwijls daarover zeggende, dat hij dit zoo gewoon was, dat hij er niet meer van af kon.

Als hij zich gereed maakte om te trouwen, gelukte het hem met zijne groote beschaafdheid, zich aan een braaf en schoon meisje in dier wijze op te dringen, dat alhoewel nog al treffelijk grooter dan hij, zij nochtans besloot hem de hand te reiken tot den eeuwigen band. Slechts met tegenzin verscheen de geleerde man met zijne bruid voor den pastoor, om de ondervraging voor het huwelijk te ondergaan ; uiterst moeilijk kon hij er toe besluiten zich laten af te vragen, en hij regde tot den eerwaerden ouden heer :

« Heer pastoor, ik moet het u voluit bekennen, deze ondervraging, gelijk gij dit heet, stoot mij geweldig tegen den kop. »

Maar deze, die een menschenkenner was en een slimmerik, antwoordde heel rustig :

« Nu, stoot het dan maar terug, Phips, gij hebt het immers geleerd ! »

Dan vroeg hij aan de bruid :

« Mieken, wat is het huwelijk ? »

Zij prinsde een weinig na, zag haren kleermaker met een teederen blik aan, en antwoordde :

« Eene inwendige smert in mijn hert. »

De pastoor kon dien dag niet meer verder van het lachen.

Na een half jaar, als de goede man eens toevallig de jonge vrouw te gemoet kwam en hare uitgewende oogen zag, vroeg hij wederom :

« Mieken, wat is het huwelijk ? »

Zij antwoordde :

« Eene uitwendige smert op mijnen rug ! »

Zoo even namentlijk had haar lieve Phips de el op haren rug laten dansen.

Nog een ander voorval uit het huwelijksleven van den kleermaker werd veel verteld.

De geboorte van zijn eerste dochterken had hem hoogst gelukkig gemaakt en hij stelde zich vast voor er ook eenen weerdigen en beschaafden naam aan te geven. Hij hield veel van schoone namen. Niet « Mieken, » gelijk zijne moeder, zou het kind heeten, niet « Barbeltje of Liesbeth, » gelijk de anderen, maar het moest drij trotsche, schoonklinkende namen dragen. Als dus bij het doopsel de pastoor vroeg :

« Hoe moet dit kind heeten ? » trad de vader voor, boog zich een weinig gelijk het een beschaafd man betaamt en sprak met luider stemme :

« Dit hier ?... Claribel, Sidonie, Montellore ! »

Hoe het kwam weet niemand, maar de pastoor had de naam misverstaan en zette zijne vragen voort :

« Kattebel, Zie-de-nie, Zotteloor, wat begeert gij van de Kerk Gods ? »

Phips trad verootmoedigd terug, alle aanwezigen schokten van lachen, en het lieve kindje heette « Kattebel ! »

Dat kon de kleermaker niet vergeven, en durfde hij ook den heer pastoor, die allen als een vader vereerden, niet beschimpen, zoo zegde gij toch gedurig : « Ja, braaf is hij maar beschaafdheid ?... Neen, beschaafdheid heeft hij in het geheel niet ! »

II.

De « oude boom » was noch *oud*, noch een *boom*.

Hij was dit alles vroeger geweest, en onder zijne groene vleugels hadden niet alleen de musschen met honderden hunne uitspattingen en hunne nachtrust gehouden, maar ook de burgers van Muilop hadden daar sedert onheugelijke tijden hunne gemeente-aangelegenheden behandeld. Gelijk dan de musschen boven in de takken zich met de bekken in de pluimen voeren, zoo voeren zich beneden, de Muiloppers met de vuisten in het haar en werden daarmee niet wijzer. Slechts als zij van elkander scheidden, dan zeide ieder tot zijnen gebuur hoe men de zaak had moeten aanleggen, en hoe het het beste geweest ware ; maar waarlijk, dan was de kans verkeken : het was te laat.

Zoo ging het sinds menschen geheugen, onder den ouden boom.

Eens moest een nieuwe burgemeester gekozen worden, en de herkenboer ware het geerne geworden, en had daar ook veel hoop op uit rede van zijne uitgebreide familie ; maar hij kon zijnen naam niet schrijven en wierd daarom niet onderstand. Om die rede zocht hij op alle wijzen zich over de gemeente te werken. Hij vond bij voorbeeld ook dat de *oude boom* voor een derde deel op zijnen grond stond, en wilde zijn recht. Nu was goede raad duur, en groot was de opgewondenheid *op* den boom, en *onder* den boom, en *rond* den boom.

Op het laatste sprak de burgemeester een oordeel uit op zijne Salomons :

« De herkenboer zal zijn deel van den boom nemen, en wat over blijft, zal voor de gemeente blijven staan. »

Zekeren avond hoorde men er groote weeklachten. Al de musschen hadden hunne woonplaats verloren ; en in grooten hoop en met vreeselijke ontrustvlogen zij om de gevallene kroon van den ouden boom. De herkenboer had de leegte van den stam gemeten in plaats van de breedte, en dan zijn derde deel van onder uitgezaagd. Daarmee hadden de twee bovenste gedeelten den kop geschud en waren naar beneden getuimeld. Als de grootverstanden van den gemeenteraad op de gewone raadplaats kwamen, spanden zij gezamentlijk den mond open, want... zij hadden geenen raadsloom meer. Van nu af aan, vergaderden zij zich alzoo aan den « ouden boom » die niet meer bestond.

« Dezen avond vergadering aan den ouden boom ! » had de kleermaker gezegd.

Het dorp was waarachtig niet voor eene omwenteling geschapen. Het lag daar zoo vredezaam, stil en eenzaam op zijne wijde hoogte, als hoorde het niet tot de wereld. Velden en schoone bergweidens lagen rondom, en van alle kanten rond het ruischende, nevelachtige woud, kwamen hier zwarte, hooggetopte dennen, daar donkere eiken of grondgroene beuken te voorschijn. Het kerkje in vorm van kruis gebouwd, lag aan het oostelijkste einde van het dorp, en was omringd van de graven der ontslapenen ; daarnaven was ook de « oude boom, » en van daar had men slechts uitzicht langs eenen kant.

Dien dag nu, was het vroeger zeven ure dan anders, en dit was goed te verstaan. Want als het anders zeven ure was, dan liepen de honden der ongelsmeders van zelfs uit hunne wielen, maar vandaag moesten de smeders er de honden uitdrijven. Dus was het vroeger zeven ure dan anders. Aan den « ouden boom » wemelde het van menschen, voor zooveel een menschengewemel te Muilop mogelijk was. De kwadjoens hepen als dol rond, schreeuwden « omwenteling ! » en vochten en slogen. Daar tusschen voegden de honden nog hun harrewarren, de musschen kwamen uit oude gewoonte, voor het slapengaan hier ook nog bijeen, en de mannen zaten hier en daar op nederliggende balken en houtblokken, rookten en knauwden tabak, spuwden en twistten.

Nog iets ontbrak er : de hoofdpersonage ; en dit geschiedde met inzicht, want hij moest met « effect » te voorschijn komen, de meesterkleermaker Phips Meckaig ! Eindelijk verscheen hij dan !

Langzaam en met groote weerdigheid trad hij voorut, drugende eenen overgrooten ronden hoed, dien hij tot teeken der waarheid van zijne beschaving, van zijne reizen had meegebracht en slechts in plechtige omstandigheden droeg, om